

U Lubinů ve Dvoře Králové: Řízková hospoda s bronzovou kuchyní

Seriál MF DNES Staleté hospody pokračuje podnikem ve Dvoře Králové nad Labem. Ten měl být po válce i nevěstincem, ale majitel ho nakonec raději s nadšením odevzdal lidově demokratickému státu. Stylová lidová restaurace ale i po restituci dobře slouží „dělnické třídě“.

DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM Královédvorský hostinec U Lubinů patří už desítky let k těm, které hučí a kterým sluší přízvisko „lidovka“. Vždyť se také za první republiky dlouho jmenoval Lidová restaurace U Haků. Udržel si původní vizáž staré národní hospody a ne jeden fanďa starých hospod dnes při vstupu do lokálu možná až zjihne.

Vejde totiž starými, oprýskanými, kdysi umně vyřezanými dveřmi. A uvítá ho výčep, který má místo i pro ty, kteří si třeba cestou ze šichty dají pivo na stojáka. V sále vzpomíná na své předchůdce, sloužící pověstnému klubu karambolistů, kulečníků.

Kdo přijde v době oběda, může si být jistý, že chuťové buňky genetiky zaměřené na povturu českou kuchyni neutrpí. Hostinec U Lubinů získal vloni v soutěži mezi šestácti restauracemi ve Dvoře Králové třetí místo. Ne nadarmo se mu říká „řízková“ hospoda. Specialitou současného provozovatele Zdeňka Větrovského jsou totiž řízky s bramborovým salátem.

Řezník dodával čerstvé párky, jeho žena vyvážela

Hostinec U Lubinů se dnes jmenuje podle hostinského, který podnik převzal v roce 1950 jako pracovník družstva Jednoty a byl dědečkem známého hokejového reprezentanta.

Postavit ho nechal už v roce 1897 první majitel Antonín Taufman. Projektant Robert Heckner už tehdy navrhl dodnes charakteristickou podobu se střídavým, leč malebným štítem do ulice.

Ve 20. letech už měl lokál za majitele Josefa Haka, který byl řezník. A měl dříve hostinec o pár set metrů dál. Koupil nový, protože mu objekt umožňoval v zadních traktech vyrábět uzeniny a zpracovávat poražená zvířata. Obzvláště oblíbené byly jeho čerstvé párky, které putovaly z udírnou rovnou na stoly a do prodejny, která byla součástí hospody.

Ostatně Zdeněk Franc v této udírně přeuzeuje bůček a koupené uzené do dnes.

Teta současného majitele Anna Haková byla velmi dobrá kuchařka a tak už tehdy byl hostinec manželů Hakových vyhlášený českou kuchyní. Na dochovaných ubruscích se jí také majitel chlubil jako „chvalně známou domácí kuchyni“.

Pod kulečníky hledali dárky, ráno jako kluk dopíjel likéry

Řadu archivních materiálů, mezi nimi i mnohé plány různých úprav, bedlivě strážil prasinovec Josefa Haka Zdeněk Franc. Když Josef Hak v roce 1937 zemřel, převzal hostinec jeho syn František a provozoval ho až do roku 1950.

„Neměl děti a my jsme sem vždycky jezdili na Vánoce, aby nebyvali o svátcích sami. Pamatuji si proto na hospodu od malička,“ vzpomíná Zdeněk Franc.

Už jako dítě věděl, že tu začal žít ve městě první klub karambolistů, což byl kulečníkový klub. „Strýc měl několik kulečníkových stolů a já jsem se stal dokonce zakládajícím členem, protože jsem se tehdy v roce 1935 zrovna narodil. Kulečníky si pamatuji od dětství, pod nimi jsme se ségrou vždy o Vánocích hledali vánoční dárky,“ říká Franc. Vzpomíná si také na to, že jako šestileté dítě chodil ráno, ještě než hospoda otevřela, do lokálu dopíjet po hostech ze skleniček zbytky likérů.

Zdeněk Franc zdědil v pozůstalosti i pochod karambolového klubu, stejně jako úpravu této oslavě písně pro orchestr.

„My jsme hoši ze Dvora, tágo je náš znak, /každý oči otvírá, když dostal na frak! /at' domácí, nebo cizí, /z tabulky jim body zmizí, /když se na ně přičinem jako bouřný mrak. /jestli někdo nevěří, ten at' s námi síly změř, /my si to s ním rozdáme, až mu přejde zrak.“

Když ti děvče kvínde dá, vyjasni hned líckdyž ti žena vynadá, nebej

U Lubinů Královédvorský hostinec láká poctivou českou kuchyní.

Foto: Petr Broulík

na to nic./Najdeš vtíp a legraci v té Hakově restauraci, /tam se svěť kamarádu, on ti dá radu/co užijem, mít budem, za sto let tu nebudem, /proto zvedni svůj pohár. Karambolu zdar!

Karambolu zdar, leť heslo naše v dál, /necht' zavisit' teď zbledne, kdo se dřive smál./Karambolu zdar, toť heslo naše je, /ten, kdo nás nyní poznal, už se nesměje.

Nevěstinec měl mít šest pokojů, za zdí měl ateliér Gutfreund

František Hak byl podnikavý, i když mohl být ještě víc. „Teta mi vyprávěla, že byl velký hráč hazardu. Když mu došly peníze, vrátil se domů, vyzval babičku kasu a šel zpátky hrát,“ říká Zdeněk Franc.

Na druhé straně jeho strýc přistavěl velkou dřevěnou kůlnu a zřídil ve dvoře pěknou zahradní restauraci. A pak vytáhne jeden projekt z roku 1948, který už strýc neuskutečnil. „Chtěl zvednout jeden objekt hostince výše a udělat v něm nevěstinec, šest pokojů s koupelnou a místností pro bordelmam,“ ukazuje projekt.

O tom, že byl František Hak pěkné číslo, svědčí i historiky, jak byl schopen zavítat hospodu a protože měl málo, vzal si basu piv do ložnice a pod postel nočník. „A pokračo-

„Lidovku“ s kulečníkem vyhledávají hlavně dělníci. Foto: Petr Broulík

Po restituci v 90. letech byl hostinec v prachšpatném stavu.

...na penzi potom stavěl modely.

3xFoto: archiv rodiny

val, než usnul,“ usmívá se Zdeněk Franc.

Štamgastem býval určitě také slavný český sochař Otto Gutfreund. V domě, který sousedí s hostincem, mival od roku 1920 do své tragické smrti utonutím ve Vltavě v roce 1927 ateliér. Ten dosud stojí, ale slouží jako sklad. Otto Gutfreund je známý sousoším babičky a dětí v Babiččině údolí. Vytvořil také Úzkost, kterou odborníci považují za první kubistickou sochu.

Strýc odevzdal hospodu lidu, prohlédl až po srpnu 1968

Tedy by mělo přijít na řadu líčení těžkého období a popis zločinného znárodnování, při němž František Hak o svůj hostinec přišel. Přichází ale překvapení.

„Můj strýc byl zarytý komunista a svůj hostinec vlastně v roce 1950 dobrovolně předal komunálnímu restauračnímu podniku ve Dvoře Králové. S mým otcem měli kvůli politice dlouhé roky pře a svojí ženě, která byla věřící, zakazoval chodit do kostela. Trvalo to až do roku 1968, kdy se táta a strýc po okupaci vojsky Varšavské smlouvy opět začali přátelit. Tehdy strýc asi definitivně prohlédl,“ říká Zdeněk Franc. Právě jemu strýc ve své poslední vůli před smrtí v roce 1976 hostinec odkázal a zapřísal svého synovce, aby hostinec, pokud ho jednou získá zpět, udržel.

A tak se i stalo.

Zdeněk Franc požádal po listopadu 1989 o vrácení hostince a v roce 1991 se stal jeho majitelem. Tehdy nesl jméno Královédvorská pivnice. „Z domu sice padala omítka, ale podnik Restaurace a jídelny na něm zanechal novou střechu,“ říká Franc, který navrácenou hospodu postupně zrekonstruoval. „Nejkomitější bylo, že když nám Restaurace a jídelny vrátili hostinec, za týden do něj přišla kontrola z hygieny a nařídila nám ho zavítit. Třicet let jim přítom stav lokálu nevedil,“ vzpomíná.

Dříve chodili dělníci z textilik, dnes už jen ti stavební

Dříve sloužil hostinec U Lubinů především zaměstnancům textilik, které byly poblíž. Ale i dnes je tady spousta hostů a štamgastů v montérkách. „Hlavně chodí na oběd. To je tak osmdesát procent lidí v montérkách. Chodí sem prostě dělnická třída,“ říká provozovatel hostince Zdeněk Větrovský, který vrátil hostinci kvalitní kuchyni.

Kromě řízku boduje u hostů také dobrým gulášem, omáčkovou kuchyní a pečeným masem. „A samozřejmě nízkými cenami,“ říká muž, který už podnik provozuje asi patnáct let.

Až nyní pozoruje, že večer je hostů v hospodě méně. „Je to horší a horší. Lidi už nemají peníze. Po té krizi se to zvrtno. Tady v okolí zavřeli fabriky a dělníci zmizeli. Chodí už jen ti stavební,“ říká s povzdechem Zdeněk Větrovský. **Petr Broulík**

Štamgast sochař Gutfreund.

30. léta František Hak s pomocníky zpracovával také telecí...

Fórum čtenářů

Vaše názory nás zajímají. Pište a mailujte na adresu redhk@mfd-nes.cz, tř. Karla IV. 468/18, Hradec Králové 500 02.

Končí doba privilegovaných nájemníků

V okamžiku, až i obce přejdou na pronájem za místně obvyklé tržní nájemné, přestanou okrádat své občany, kteří nebydlí v obecních domech, a budou mít dostatek prostředků na zvýšenou péči o opravdu sociálně potřebné i na aktivity, které prospívají všem občanům, ne jen privilegované skupině obecních nájemníků.

Přechodem všech bytů na místně obvyklé nájemné přestanou pronajímatelé dotovat své regulované nájemníky a začnou si jich vážit jako svých zákazníků stejně tak, jak si dnes váží svých tržních nájemníků, kteří je živí.

Opadne problém změny bydliště, a to nikoliv výměnou bytu, ale hledáním a pronájmem nového bytu a opuštěním bytu starého. Výše tržního nájemného se v důsledku konkurence a limitované poptávky ustaví většinou na nižších hodnotách.

Nájemníci dostanou zpět nejsilnější zbraň, kterou jim socialisté a komunisté vzali, hrozba, že se odstěhují k lepšímu pronajímateli. Nebude také problém se přestěhovat za prací zejména po při-

Očima čtenářů Den královny Zofie ve Dvoře Králové nad Labem. Foto: mami.rajce.net

jetí zákona o sociálním bydlení, který bude domácnostem v nezaviněné nouzi přispívat na bydlení v místě, kde bydlí a našli práci.

Začne mít smysl investovat do výstavby nájemních bytů všude, kde po nich bude koupěschopná poptávka a výrazně se sníží potřeba státních dotací do bydlení.

Vydělají na tom zejména všichni sociálně slabší, kteří se chtějí živit prací, pronajímatelé budou motivováni ke zvelebování svých nemovitostí, aby o ně nájemníci měli zájem. Kdo na vzniku fungujícího nájemního bytového trhu prodělá, budou advokáti, kteří se živili na sporech mezi nájemníky a pronajímateli, a bohatí regulovaní nájemníci, kteří budou muset stejně jako pan poslanec Křeček začít platit plnou cenu svého bydlení.

Aneta Červenková, tisková mluvčí sdružení majitelů domů

Srdečné poděkování ZZS Královéhradeckého kraje

Třebaže se letošní Záchrana vydala a obešla se bez jakýchkoliv incidentů a problémů, jedna z současných posádek ukázala svoji profesionalitu cestou ze soutěže domů na „ostrém zásahu“. Když tým RLP Rychnov nad Kněžnou 12. září krátce po poledni projížděl mezi obcemi Sútovo a Králová, stal se náhodným svědkem vážné dopravní nehody. Česká posádka ani na okamžik nezaváhala a excelentně se zhostila své úlohy. Protože byli na místě jako první, provedli rozřídění raněných a jejich základní ošetření. V nejvážně-

ším stavu byla třiačtyřicetiletá dívka, která utrpěla vážné řezné poranění přední části krku a masivně krvácela. Lékař Martin Rezáč zastavil krvácení, pacientku zainstabiloval a díky včasnému zásahu jí se záchranáři Věrou Mullerovou a Jiřím Dušánkem zachránili život. Mladá dívka je už ve stabilizovaném stavu. Děkujeme a zároveň vyjadřujeme obdiv panu Martinovi Rezáčovi, jeho týmu a zároveň zaměstnavateli této posádky - ZZS Královéhradeckého kraje. Srdečné poděkování vyjádřil i dojatý otec zraněné pacientky, který den po nehodě telefonoval do společnosti Falc Záchraná a požádal o kontakt na posádku, která jeho dceru zachránila život. **Magdaléna Magdová**, Falc Záchraná

výběr z dopisů, kráceno